

It's a match: Grib chancen for at blive 'den eneste ene'

Hvert år donerer omkring 15 danskere stamceller til et vidt fremmed menneske, hvis liv afhænger af en stamcelletransplantation. Men chancen for at finde et match til patienterne er lav, og derfor er der brug for flere donorer i stamcelledonorregistret. Melder man sig som stamcelledonor, er chancen for at blive et match til en patient kun 0,1 %. Men hvis matchet er der, bliver du *den eneste ene* i verden, der kan redde patienten.

I anledning af International Stamcelledag lørdag den 21. september sætter vi fokus på vigtigheden af stamcellerne, vi alle har i vores kroppe, og vigtigheden af at melde sig som stamcelledonor, hvis man kan.

På hospitalsstuen står en maskine og summer. Rød væske drypper ligeså langsomt ned i en pose, der hænger fra et dropstativ. Fra posen løber en tynd slange hen i armen på Emil, der ligger i sengen ved siden af den summende maskine. Han ser afslappet ud, som han ligger der og tager endnu en tår af sin cola. Men han er i gang med at donere stamceller, der forhåbentlig kan redde et liv. For et sted i verden ligger en patient, der er dødeligt syg af leukæmi og har fået slået sit immunforsvar helt ned. Om kort tid kan denne person overtage de røde dråber, der lige nu løber ned i posen fra Emils arm.

Hvert år får mere end 150 danskere konstateret en sygdom, som kræver, at de får en stamcelletransplantation for at overleve. Transplantation er dog kun mulig, hvis der findes en donor med identisk vævstype med patienten. Læger over hele verden søger i et globalt register, hvor man håber på at finde 'den eneste ene', der matcher. På verdensplan er der tilmeldt mere end 35 mio. stamcelledonorer, men på trods af dette, er der stadig nogle patienter, som man aldrig finder en egnet donor til.

Stamcelledonorer giver håb

I 2015 donerede Heidi Thorsen stamceller til en patient i USA.

"Det, jeg gav, var håb. Sådan ses det fra patientens perspektiv. Hvis jeg har noget i mit blod, som en anden skal bruge for at overleve, og det er et simpelt indgreb hos mig, så er det bare om at gøre det," fortæller Heidi.

Som reglerne er i dag, skal man være bloddonor for at blive stamcelledonor. Heidi Thorsen meldte sig som stamcelledonor, da hun alligevel var i blodbanken for at give blod. Kun seks måneder senere modtog hun et brev fra Danske Stamcelledonorer i sin postkasse, hvor der stod, at hun var et match til en patient. Hun vidste med det samme, at hun ville gå videre med donationen.

Stamcelledonation er anonymt for både donor og patient, men i Danmark kan man efter to år søge om at få kontakt. Og det bliver kun muligt, hvis begge parter ønsker det.

"Jeg fandt ud af, at patienten hedder Doug, er gift og har to børn og et barnebarn. You are my guardian angel, sagde han til mig, da jeg talte med ham i telefonen. Vi oplevede et helt specielt bånd, og det var en fantastisk oplevelse," fortæller Heidi.

I sommer var Heidi og hendes familie i USA for at besøge Doug og hans familie.

Emil Kaas Møller på 28 har for nylig doneret stamceller. Han ved ikke til hvem, men han blev stamcelledonor ved en tilfældighed efter at have set en flyer i blodbanken. Og som han siger:

"Kan jeg det ene, så kan jeg også det andet". Den tilfældige flyer og Emils efterfølgende tilmelding til stamcelledonorregisteret betyder, at endnu en patient nu får en ekstra chance i livet.

Den eneste ene

Hos de ansvarlige for Det Danske Stamcelledonorregister er man glad for, at der sættes fokus på den særlige type donation.

"Det er ikke alle, der kan blive bloddonorer, men når først man er bloddonor, kan man også blive stamcelledonor," siger Betina Sørensen, læge og stamcelledonorregisteransvarlig på Aarhus Universitetshospital. Hun fortsætter:

"På trods af det internationale register med mange donorer, så er der desværre stadig patienter, man aldrig finder en donor til. Derfor er det så vigtigt, at bloddonorerne tager stilling til, om de også vil registrere sig som stamcelledonor."

Som registreret stamcelledonor bliver du kun kontaktet, hvis en patient matcher netop dig. Det betyder, at mange står i registreret uden nogensinde at donere stamceller. Chancen for at blive et match til en patient er kun 0,1 %, men hvis matchet er der, bliver du den eneste ene i verden, der kan redde patienten.

Fejringen af Stamcelledagen begynder allerede på mandag, hvor Jon og Mette Marie Lei Lange har inviteret udvalgte skuespillere, bloggere og influencers til en frokost, hvor gæsterne kan blive klogere på stamcelledonation.

Ønsker du yderligere information, kommentarer, uddybende interviews, billeder eller andet, så er du velkommen til at kontakte:

- Flemming Bøgh-Sørensen, generalsekretær, Bloddonorerne i Danmark
 - o Flemming@bloddonor.dk
- Betina Sørensen, overlæge og stamcelledonorregisteransvarlig, Aarhus Universitetshospital
 - o Betina.Sorensen@skejby.rm.dk
- Helle Bruunsgaard, overlæge og stamcelledonorregisteransvarlig, Rigshospitalet
 - o Helle.Bruunsgaard@regionh.dk
- Mette Marie Lei Lange, blogger og influencer:
 - o mmleilange@twinpeaks.dk

Information om stamceller og stamcelledonation:

Inde i hulrummet i vores knogler findes knoglemarven, som består af stamceller i en væske. Knoglemarv og stamceller er nødvendige for, at vi kan overleve, og alle blodets celler bliver dannet ud fra stamceller i knoglemarven.

Hvem kan blive stamcelledonor, og hvordan tilmelder jeg mig?

- Som reglerne er nu, skal du være bloddonor for at blive stamcelledonor
- Du skal være mellem 18 og 55 år
- Når du er bloddonor, kan du blive stamcelledonor på to måder:
 - o Ved at sige det i din blodbank
 - o Ved at tilmelde dig på bloddonor.dk

Første gang du bliver tappet efter din tilmelding, tager blodbanken en ekstra blodprøve, som de bruger til at bestemme din vævstype. Læs mere på bloddonor.dk/stamcelledonation.

Om Bloddonorerne i Danmark:

Bloddonorerne i Danmark repræsenterer de danske bloddonorer nationalt og internationalt. Vi arbejder for at hverve og anerkende frivillige bloddonorer. Det er vores opgave at sikre den nødvendige blodforsyning på de danske hospitaler, så der aldrig kommer til at mangle blod til patientbehandling. Vi varetager også de danske bloddonorerers tilmeldinger til stamcelledonorregistret. Der er ca. 184.000 bloddonorer i Danmark og omkring 60.000 registrerede stamcelledonorer.